

Выходитъ во Львовѣ ще Вторника, Четверга и Суботы кромѣ рускихъ силь) о 5-й год. поп. Литер додатокъ "Библиотека наизнам., повѣстей" выходитъ по 3 печатъ ар-кушъ кожудо 15-го и послѣднаго дня кожудого мѣсяца.

Редакція "Адміністрації" подъ Ч. 44 улицы Галицкы. Рукописи засматриваются лишь на попереднє застереженіе. Оглашения принимаются по цѣлѣ 6 кр. бѣ однога строчки печатной, въ рубр. "Надблате" по 20 кр. а. в.

Редакція неопечатаній вѣльшъ отъ порта.

Предлагаютъ и кинесима принимаются: У Львовѣ Адміністрація "Дѣла", У Вѣдни Найзенштейн & Vogler, Wallischgasse 10; M. Dukes, Klemmengasse 13; G. L. Daube & Co., Singerstrasse 11 а; Rudolf Mosse; F. A. Richter Nibelungengasse 4. Въ Франкфуртѣ М. Найзенштейн & Vogler, E. L. Daube & Co. Въ Париже Адепене Навас. Въ Ростовѣ Редакція "Кіевской Старинѣ" въ Кіевѣ, почтовы уряды и "Газета Бюро" В. Ф. Зана въ Одесѣ Державосккая ул. д. Радли 9.

ДѢЛО

**Просимо поспѣшити съ пред-
платою и залегостями.**

Наука подорожѣла!

Дуже неѣтрадну для нашего школьнictва вѣсть пранесли намъ сими днами вѣденськай часовини. П. министръ вѣроисповѣданъ и просвѣты выдавъ подъ д. 12 червня розпоряджене, которымъ у всѣхъ середныхъ школахъ, удержанувшихъ фондами державными, поднѣсъ дуже значно оплату школьну, т. зв. "дидактурумъ". Розпоряджене се буде обознавувати вѣтъ 1886/7 року и має выносити на курсъ у Вѣдни 25 зр., въ мѣстахъ числячихъ надъ 25.000 жителївъ 20 зр., въ прочи 15 зр. Кромѣ того выдано приписъ, що оплаты тѣ мають бути складаній въ першихъ шести тыждніяхъ кожудого пѣврока, а остаточно суть заповѣденій и подрѣбній, здаваси труднѣйшъ якъ доси условія, подъ которыми ученикъ може одержати увѣльченіе отъ вѣданої оплаты.

Наколи вікій край, то певно Галичина, а въ нїї именно руска молодїжъ бѣтчє вѣже болестно нове розпоряджене п. министра. Ученики кольканадцяти гімназій и реальнихъ школъ у Львовѣ, Краковѣ и Тернополі будуть мусѣли сть новымъ школьнымъ рокомъ бѣти науки свїтїи платити 40 зр.; у всѣхъ прочи гімназіяхъ 30 р. рѣчно, або по недостатку фонду валишата дальше образованье.

Якъ мотивы руководили п. министръ при выданю сего розпорядженя, не трудно отгадати. На першому мѣсцѣ станули певно чисто фінансовія вѣглады. Въ виду бо, що удержануванье середнихъ школъ коштує державу багато гроша, п. министръ хотѣвъ для рубрики своїхъ доходовъ открыти нове жередо. Але не дастися заперечити, що на се розпоряджене впливувати рѣшучо и такъ званый ду хъ часу, заповѣденій вже торбъ попередникомъ п. министра, бар. Конрадомъ, котрый зовсїмъ широ заявивъ, що будь що-будь належало бы спинти гиперпродукцію интелигенції, яко элементу, даючого дуже часто импульсъ до не-покойнѣв вѣ державѣ по причинѣ, що не чується завѣтгы задоволеніемъ своимъ матеріальнимъ положенiemъ. Бар. Конрадъ додавъ до того, що хотѣвъ-бы школьну молодїжъ бачити въ бѣльшомъ числѣ въ школахъ промы-

словыхъ, торговельныхъ, господарскихъ и др., а менше въ гімназіяхъ и школахъ реальныхъ, въ котрьхъ бѣтакъ выходять люде, маючі претенсію бути удержануваними державою.

О сколько погліди бар. Конрада дадутся оправдати, мы въ то входити не хочемо, але коли-бѣ они и въ цѣлости далися оправдати въ деякихъ коронныхъ країхъ Австрії съ нѣмецкимъ або ческимъ населенiemъ, то до Галичини не можна ихъ подъ нїїкимъ усло-віемъ примѣнити. У насъ бо нема анѣ гипер-продукціи интелигенції, анѣ существоща ин-телигенція не грозить державѣ нїїкими роз-рухами соціальними, релігійними вѣ анар-хничими, а остаточно, Галичина наша хочьбы й хотѣла молодїжъ свою образувати въ школахъ фаховихъ, то сихъ школъ у насъ, просто скававши, нема, а наколи тутъ и тамъ вака мизерна вегетує, то ученики, вѣшовши въ неї, не знаходить бѣтакъ нїїкаго хлѣба для себе.

Що у насъ нема гиперпродукціи инте-лигенції, се вѣкала дуже ясно послѣдна кон-скрипція. Въ Галичинѣ на 100 людей припадає ледви 13, грамотнихъ, коли, примѣромъ, скававши, въ Чахахъ лиши 1%, а въ обохъ Австріяхъ 2%—5% неграмотнихъ. Якимъ сївтомъ про-то можна въ насъ обавлятися над-мірного поможненя интелигенції, коли у насъ грамотнихъ людей такъ якъ-бы не було? Въ селахъ нашихъ находимо 3.370 писарівъ гро-мадскихъ, але въ тихъ пѣсля вѣкаль стати-стичного бюра Вѣдѣлу краевого ледви 1245 єсть способніхъ вести якъ-таку переписку съ урядами. На 5.914 вѣйтівъ єсть всего на всіго 788 (т. е. 13%) грамотнихъ; на 11.717 при-сажнихъ — 939 (8%). А и тихъ значна часть рекрутуює вже въ потребу въ интелигентнихъ вѣверствъ. На 5.914 громадъ маємо доси лиши надъ 2000 школъ. Чи и тутъ може вѣробитися гиперпродукція интелигенції? Вѣдѣ дають въ насъ бѣтъ часу до часу чути голосы, що молодїжъ по сківичныхъ студіяхъ универси-тетскихъ не має хлѣба, але дѣлжити дѣйста-причина сеї аномалії? Певно не въ гипер-продукції интелигенції, але въ тихъ сумніхъ обставинахъ, що велику часту системизованихъ посадъ въ рівніхъ уридахъ и магістратурахъ, котрьхъ и такъ въ Галичинѣ въ порбованію сь другими країми коронными єсть за мало, займають всікого рода чужинцѣ и емігранти.

Зъ нашої хаты.
(Даліє.)

По нашихъ селахъ же такожъ богато "хо-дачковою шляхтою". Найбѣльше съ нею зустрѣчається коло Самбора, Рудокъ а по часті и коло Пемышля. Люде сї розіниться бѣти нашого селянина разъ уже самою зверюкою одежею, довою чорною суканою капотою, а бѣднѣйшою полотянкою шитою до стану съ фалдами, а по тобѣ и своимъ поглядами. Они держато окремо бѣти "хлопівъ", уважаютъ себе "паньтвомъ", говорятъ дуже часто лихою наїтченюю мовоюпольскою, киащутъ себе "панъ", "панъ", "панъ" и "панна". Шляхта та же дуже упадає, задовіжуєся, а найкрасаша господарства неразъ переходить по шляхоткахъ селахъ въ руки жідівъ. Меньшъ тѣмъ населенiemъ мало-що зроблено на шимъ освѣтѣ.

Мимо всіго однакожъ наші справи народні, въ порбованію їхъ справами люду польского, не стоять такъ яко. Мазуръ о кольканадцяти може кроковъ стояти по-заду нашого селянана що-до своеї освѣтѣ; бѣти опущеній не то дворомъ, але и своимъ священникомъ, а наїтъ учителемъ, и жетити стрѣміголовъ у прошасті. Крайна нужда, котра виганяє Мазура неразъ съ цѣлою роданою глядати кунника бѣлого хлѣба за границю краю а дуже часто и за далекими моремъ, нехрабрость, що перешла его на скрѣзъ, піанство піддернуване съ найбѣльшою силою жідами-хуситами, — се неѣтлашай братя Мазура.

До великимъ деморалізаціямъ мазурскаго хліба причинається величезне число ярмарокъ та тор-

а всякъ майже предпріемства будови велївниць, бдоргъ и др. бѣдаются взычайно не Галичина, и персональ на велївныхъ дорогахъ складається въ бѣльшої половинѣ такожъ не въ Галичинѣ а въ гиперародуваныхъ Нѣмцївъ, то голосы, мовь-бы то и въ насъ вже тѣсно стає для интелигенції краївої, не мають нїїкої реальнїї представи.

Въ нашому краю єсть школъ промысловихъ дуже мало, на пальцяхъ почисливъ-бы. Тожъ пытаемо, чи туды молодїжъ наша має справляти свои кроки? А потреба, кудась пѣти, есть въ нашого селянина и мѣщаница дуже велика и безусловно конечна. На грунтѣ 2—8 морговомъ селянинови нашему съ численною родиною вижити трудно. Се кождий зро-зумѣє и внае. Дитина мусить шукати дѣніде хлѣба для себе. Куды же звернєса? До сихъ 10—12 школъ промысловихъ, 10 до 20 миль далеко, до вѣлікого мѣста? О чѣмъ, о ікдѣмъ хлѣбѣ? Та и якъ тамъ виглады для неї, коли промысьль краївъ не сплачивається въ виду на-пльвовъ фабрикатовъ въ другихъ коронныхъ краївъ австрійскихъ? Зъ того и виходити дуже ясно, що селянка, а въ часті и мѣщаница дитина, покинувши батьківську хату, сївтомъ "хпататися" до школъ середнихъ и тамъ о головѣ и холодѣ старатися, щоби вйтити въ "люде", т. е. стати священникомъ або уряд-никомъ.

Розпоряджене п. министра просвѣты, на-кладаюче таку високу оплату школьну на галичінскихъ дѣтей, іменно въ двохъ найнижшихъ станахъ, замыкає дѣтамъ тѣмъ дорогу до хлѣба. Аже теперъ може вѣробитися по нашихъ селахъ и мѣсточкахъ цѣла маса про-летаріату темного и при тобѣ безхлѣбного, котрый для державы може статися дѣйсно нѣ-безпечнимъ. Ясний доказъ дали теперъ Мазури, у котрьхъ и тѣсно и темно.

Але подумаймо, яка диспропорція! Вѣдѣ сь миліоновимъ населенiemъ, мѣсто фа-бричне, торговельне, свѣтлове, буде сплачувати 25 зр. за півбрѣчу науку, а Тернополь, що нинѣ числити ледви 25.800 жителївъ — 20 зр., другїй мѣста по 15 зр.! Дальше! Възьмѣть стант матеріальний кожудого Вѣденчука и по-рвніймо їго съ матеріальнимъ положенiemъ горожанъ Львова, Кракова, а въ конці такого Санча або погорѣлого Сtryя. Чи се не иронія? Наколи Вѣдень має платити 25 зр., то

Предлагаютъ на "Дѣло" для "Астрапі":
на цѣлый рокъ . . . 12 зр. на цѣлый рокъ . . . 12 рубл.
на пѣв року . . . 6 зр. на пѣв року . . . 6 рубл.
на четверть року . . . 3 зр. на четверть року . . . 3 рубл.
съ дод. "Библіотеки": . . . съ дод. "Библіотеки":
на цѣлый рокъ . . . 16 зр. на цѣлый рокъ . . . 16 рубл.
на пѣв року . . . 8 зр. на пѣв року . . . 8 рубл.
на четверть року . . . 4 зр. на четверть року . . . 4 рубл.
на саму додатокъ: . . . на саму додатокъ:
на цѣлый рокъ . . . 5 зр. на цѣлый рокъ . . . 5 рубл.
Для Вѣденица, звѣрми "Россія":
на цѣлый рокъ . . . 15 зр.
на пѣв року . . . 7.50 зр.
на четверть року . . . 3.75 зр.
съ дод. "Библіотеки": . . . на саму додатокъ:
на цѣлый рокъ . . . 19 зр. на цѣлый рокъ . . . 6 зр.
Поодиноке число коштує 12 зр. а. в.

для нашихъ мѣстъ провинціональныхъ выпа-
ло-бы певно чи не 1 зр. платити.

Але скаже хто, що маючимъ верствамъ, синамъ шляхти и священиквъ съ полѣщеною дотяцію, останеть вѣльна дорога образу-
ватися въ середніхъ школахъ. Намъ здається однакъ, що якъ бы прїшло до добrego пора-
хунку майна якъ однїхъ такъ другихъ, то ажъ тогды показалось бы дуже докладно — то
банкроты, котрьхъ дѣти виживлються въ школахъ за кольканадцять а буває и за колька гульденовъ мѣсачно. Нашій краївъ отношенія матеріальна не дадутся про-то поставити въ нїїку паралелю съ добробытомъ другихъ коронныхъ краївъ Австрії, и длитого найно-
віше розпоряджене п. министра єсть для Галичини просто шкодне. Мы навѣть не вѣ-
римо въ то, чи оно осягне свою посередній цѣль, т. є. щоби лишь дѣтамъ бѣльшихъ влас-
тителівъ землї дати можнѣсть образуватися, але вѣримо въ то, що одна плютократія — у
наїтъ жиды — будуть могли користати изъ
сего розпорядженя дуже широко и зможуть съ часомъ заняти въ конечності першій мѣсця въ епархії урядничай въ нашому краю, — а
то певно не лежить въ паганції п. министра —
або що у насъ небавомъ не стане своихъ Галичанъ на становищахъ державної служби, а
за то въ конечності прїйдуть до насъ урядники уоф draussen, якъ се бувало передъ 1860 р.,
коли задається недостатку народныхъ школъ за-
галь народу бувъ виключений вѣ науки. Статистика середніхъ школъ въ нашому
краю вѣкала 70—80% дѣтей бѣднѣйшихъ
верствъ. Съ тою обставиною годилось було п. министрови добре почислитися, закимъ своимъ
розпорядженемъ обнинѣти Галичину.

Въ виду всіго того повиненъ весь край напи-
ти виступити съ всесторонні мотивованымъ
представленьмъ и домаганьмъ, щоби та ве-
ликія благодать не сплынула на — насъ. Свѣ-
тло науки, понесене въ найширші кружки,
не погубило ще нїїкої держави, тожъ спи-
нити єго, якъ бар. Конрадъ загадувавъ, дѣло зовсїмъ не радіональне.

г҃о-вѣт; кожда "дѣра", пѣбъ-то мѣто, має свїй власний торгъ та ярмарокъ въ тыждні, а на кождій тягнє Мазуръ колька миль, не щоби що продасти, але щоби напитиця. Я самъ знаю, на просторѣ двохъ миль, есть пять мѣсточокъ, а вѣ-
сїя въ тыждні мають ярмарки, — отже почавши бѣти понедѣлка, а скінчиця на пятницї, деко-
трый Мазуръ водочится по нихъ. На такихъ яр-
маркахъ жиды розлазятися поміжъ людей, наче ті муравії, коли розбити иху велику кушину. Одній продають старій воясковій кабаты, плащъ та свїй шапталоны, другій торгуєтъ кольни, а най-
бѣльшо продають горбоку або по пѣвъ тиши у ве-
ликихъ бляшанихъ самоварахъ варять воду на
чай для тихъ, що на сїутскихъ місіяхъ пра-
ктики тверезості. Жідова въ тихъ сторонахъ такъ сильно запустила свою кобгт въ житль-бу-
тые народу мазурокого, що пїй и не знати якъ
того полина вторити або вчинити не скіднимъ
для організму народного. Цѣкава Лютча, що ви-
вела то славне ритуальнимъ процесомъ гнїздо Риттеровъ, притягла мене до себе и навчила, що треба величезною силою моральню, щоби розбити тути отпинути фаллангу, котромъ "хайрэмъ" тяго-
тить ще сильноше бѣти середнівѣчної церковної
плакти на чоловїць.

Въ одній мѣсточку мазурокомъ Д. номеръ недавно старенкій латинській парохъ. Всї знали, що у него були великі гроші, котрій побіл завѣ-
щанія покойного мали доброти его господиня та
єї дѣтамъ. Але якъ дуже здивувалося прїтель покойного, урядникъ, коли на гориці знайдено по покойній щоєс 5 чи 6 кобрївъ непаленой сирон кави. Хтось мѣгъ-бы може дивуватися тому або назвати покойника дивакомъ, котрый толькі кави накупивъ за свїй грбш. Ба ін, онъ єи не купувавъ, а все то поприносли Мазури. А набирається того особливо при шляхахъ, бодай въ тихъ сторонахъ, котрі я знаю. Молодій довго мусить находитися до пароха, закимъ одержать бѣти него прїзволене приступити до престола. На самий передъ отправляє тихъ священикъ за то, що не уміють молитви, а радше помыляються або перекручують слова. На другомъ речини пытає тихъ про всї чудеса Ісуса Христа и з

Процесь селянъ зъ Дрогобыцкого (Докончане.)

Въ попереднѣмъ числѣ мы подали свой
судъ о соціалістичній агитаціи, о яку Сам-
брека прокураторія обвиняла селянъ зъ До-
бровлянъ и Волѣ Якубовои, а отъ котрои три-
буналъ, на подставѣ уневинняющаго вердикту
судій присяжныхъ, всѣхъ ихъ увѣльнивъ. Ны-
нѣ маюмо высказати нашъ судъ о другой аги-
таціи, противъ религіи, за которую трехъ обжа-
дованныхъ громадянъ зъ Dobrovlyanъ трибуналъ
засудивъ на досыть велику кару. Тому родови
агитаціи, якъ мы вже попередъ замѣтили, до-
помогли розвинутися спріяючай мѣсцевѣй об-
ставини.

Якъ вже сказано, селамъ коло Дрогобыча и Борислава, мѣсѧцъ що такъ скажемо фабричныхъ, мусить черезъ часту стычнѣсть удѣлятии все то, що звичайно вытворюється въ мѣсѧцъ фабричныхъ, де масы роботничї складаються зъ найрбзинороднѣйшихъ елементовъ, рбзныхъ народностей, рбзного званя и рбзної религії, — въ Бориславѣ н. пр. христіянъ и жидовъ. О тѣмъ мусить памятати тіи, котрымъ поручено стояти на сторожи моральности въ народѣ и тымъ ревнѣйше та совѣстнѣйше сповядти свои всестороннї обовязки для народу. Они мусить цѣлымъ поступованьемъ своимъ являтись народови правдивыми, щирими пріятелями и опѣкунами, такъ щобы супротивъ нихъ весь псевдо-пріятель та псевдо-опѣкуни народу посрамились въ очехъ самого-жъ простолюдина. Они мусить статись проводниками середъ громадянъ до всего доброго, до всего высшого, за чимъ бануя и пнеся разрушительный ракитъ простолюдина.

Суть у насъ еще интелигентній люде, ко-
тры дуже нерадо глядять на розвой просвѣты
середъ народу, а выходять въ розныхъ най-
фальшивѣйшихъ, часто дуже навѣть наивныхъ
або и зле понятыхъ самолюбныхъ поглядѣвъ.
Грѣхъ творять они вже тогдѣ, коли супро-
тивъ благородныхъ змагань народу до про-
свѣты остаются ровнодушными и апатичными
а ще большого, скажемо, непростимого грѣха
допускаются тогдѣ, коли пріимаютъ на себе
неблагородну ролю „гасителъвъ духа и свѣтла“
Розбудженого духа и свѣтла просвѣты имъ
угасити не удастся, — хиба повамыкано-бы
на колодки школы народнїй и коло кождої
хатини поставлено жандарма, щобъ выдирать
въ рукъ селянина книжочку просвѣтну, — а
натомъстъ етратитъ довѣріе и повагу у про-
свѣченой части громады, въ конечности му-
сять шукати опоры въ темнѣйшої частинѣ, —
и починаєця война, сумна, прикра для обоихъ
сторонъ. А въ войнѣ, якъ то у войнѣ: при-
страстъ людска бере верхъ надъ сердемъ
розумомъ, одна и друга сторона дуже легкъ
може переступити границъ... А конецъ войны —
якій-же би въ сумний бував!

Не отъ каждого душпастыря руског
можна вымагати такои ревности для ширен

просвѣты мѣжъ народомъ, яку объявляє н. пр. о. В. Чернецкій, котрый самъ заложивъ коль-канадція читальни по селахъ та мѣсточкахъ. и одной вольной хвилѣ не прогайнуя, а ѿде, не пытаючи, чи близъко чи далеко, съ нау-кою мѣжъ селянъ, — але все таки бѣ кож-дого душпастиря руского мусите вымагати, щобы при спріюющихъ обставинахъ заложивъ въ селѣ читальню, а ще бѣльше, щобы не противився заснованю читальнѣ и засновану поддержувавъ. Жаль сказать, въ Воли Яку-бовѣ душпаstry бувъ въ засады противный читальнi, що „читальники“ творили и партiю розумнѣйшу и свѣдому руского патрiотизму въ громадѣ, то душпаstry въ конечности знайшовся по сторонѣ темныхъ силъ въ гро-мадѣ. И вѣща слѣпа вѣйна, котрои першiй актъ, а дай Боже щобъ и послѣдний, бто-грався въ Самборѣ. Обжалованi оба дяки, що кончили курсы дяківскi въ Перемышлi, зт поданого на нихъ въ села доносу, и по колька мѣсячнїй вязници слѣдчой вернули въ село. И що-жь теперь буде, коли въ селѣ не змѣнятся обставини? Чи вѣйна не готова про-довжатися дальще, може ще слѣпнѣше, якъ впередъ?

Намъ здається, що тутъ не можна держа-ти принципу „най буде, якъ бувало“... А по нашїй гадцї, тутъ великий обовязокъ спо-чиває на мѣсцевомъ душпаstry, а взгляди на властяхъ духовныхъ. Не єсть та нѣчо ге-роичного анѣ великого — зробити донесень-до властей политичнихъ, чи до прокураторi державноi, що въ селѣ Х. ширится агитацi противъ духовенства, противъ обрядовъ цер-ковныхъ, противъ религіi, — бо що-жь? — людей повязнати, повасуджують, непчастлив родини по нихъ остануть въ громадѣ, а н-выключена можливостъ, що громадяне могут и симпатизувати съ засудженными, філософу-ючи по свому, що, мовлявъ, „анѣ не убив-нѣкого, анѣ не подпаливъ, анѣ коней въ гумн не вивѣвъ, отъ, лихiй его спокусивъ говорить пустисю“, а вороги нашего духовенства бу-дуть ще юдити: „ксюонды всадили до крими-налу“... Не хочемо тыкати дальшихъ конс-квенцiй. На нашъ поглядъ, лихови треба всѣм способами запобѣгати, на сколько лише дастесь inter шигос, дома. Розумнѣеси, першiй обовязов тутъ есть дбати, щобъ навѣть симптомы ли- не проявилися въ селѣ, а коли проявлято- сейчасъ взялись за лѣченье, и то рацiональ-щире, теплымъ словомъ Христової науки, п-реконування и батькiвскимъ представленьем всѣхъ можливыхъ наслѣдкiвъ. Де-жь не д-съть поваги одного поучителя, тамъ тр-ба п-просити о бѣльше мужївъ краснорѣчивыхъ свѣтlyхъ и поважанихъ въ народѣ. Въ т- способѣ прецѣнь выкоренилось-бы вло и м-гло-бѣ обйтися безъ жертвъ...

несенье переслала властимъ. Остаточно, не хо-
чено казати, що она не повинна буда того зре-
бити ; еи сеятый обовязокъ — дбати про ре-
лигійність въ народѣ. Але мимождь насуви-
ся пытанье, чи не могла бы буда Консисторія
впередъ спробовать примѣнити до Добровлин-
того средства, яке мы повыше назѣтили. Як-
въ Воли Якубовой, такъ и тамъ, дѣвевыми ли-
цями явились побѣдъ пиваря два дѣки (и
всѣхъ пять обжалованихъ въ процесѣ бу-
четыри дѣки), отже чи не порадно будо въ-
слати въ тую сторону икусъ духовну комисії
котрой може и удалось бы будо привести
того, що иропинники були бы сокрушились
заознававъ-бы бувъ спокой и ладъ въ гром-
дѣ... Що Консисторія сего не зробила, то може
бути для того, що донесенье душпаstryя въ-
ключало добрий успѣхъ якои-небудь ингерен-
ціи изъ стороны власти духовнои.

члены-селяне поднесли пытание, что о філії в
кальской богато писавшися по газетахъ, вырытъ
дось о. Вас. Чернецкій и старалася въ центрѣ
промовѣ пояснить, якои программы має трактиръ
центр. Выдѣлъ общества им. Качковскаго и
выдаваню просвѣтныхъ книжечокъ, щоби че-
не мали причинъ выступати зъ общества. Но
никъ звертавъ увагу на то, щоби въ книжочкахъ
для просвѣты народу не занималася кнїжко-
гичными, анъ обрядовыми пытаниями, а трактир-
щемъ политикою, бо межи просвѣтого народу и
литикою есть велика розница. Хто любить кни-
тику и хоче нею заниматься, має политич-
вариства и газеты. Товариства просвѣтей и
філії на провинція, мають мати на ціхъ та-
просвѣту народу и зъ той дороги не поганки
дити, анъ сварятися, бо сварни не подаетъ
свѣты народу. Центр. Выдѣламъ повинно вѣ-
зажати, щоби члены побольшалися, а ма-
шилися, бо скоро не стане членовъ, не стане
центр. выдѣлу...

бору нового Выдѣлу, до котрого увѣши: о. Роздѣльскій, о. Левицкій, о. Чернечій, мед. Яюсь, п. Курплякъ, емеритованный и ваный учитель, и письменный селянин. Члены дѣлу выбрали зновъ о. Левицкого головою и нецкій для зѣбранныхъ селянъ популярну а по лекціи зачали члены розходитися отопѣлавши цѣсареви „многая лѣта“.

P. S. По написанию повышшаго спрашивало намъ въ руки ч. 34 „Нового Права“. Перечитавши статью „Отпоръ иже въ Камені подписану 12 селянами-членами філії Сокальської апологією п. Мончаловскаго, мы прішли того пересвѣдченія, що селянамъ предложено подпису лахій ихъ пріятель, найправододбачній у Львовѣ написану кореспонденцію, а селяни сали еи, не розумѣючи, що она підписується реопонденція въ „Н. Проломѣ“, селянами уложена, стоитъ въ суперечцѣ съ рѣшеніемъ дѣлу філії Сокальской и оскорблє членами дѣлу філії. Правда — мимо „отпору иже веты“ — остає по оторовѣ „Дѣла“.

Конференція учительска въ Тельно

Въ дніяхъ 10, 11 и 12 л. червня булася окружна конференція учительська в Тернополі. Зібраній учителі заставлювались відома міністерствомъ порученими тематикою повинні ученики научитися зъ географії истории въ школѣ народнѣй? 2) чого повинні ученики научитися зъ наукъ природничихъ гії, ботаники, минералогії и фізики) народнѣй и якъ-бы належало роздѣлiti предметы на поодинокі кляси отповѣдно до підручника школы, въ котрой учителъ займає посаду, дай зъ учителемъ тут. округа обовязаній одинъ тематикъ виробити и до кінця має передати Радѣ шкільний переслати. Інспекторъ школи п. Михаловскій, на підставѣ реокрацу ского скликавъ въ мартѣ о. р. анкету, въ запрошивъ професоровъ пп. Ол. Барвінка Ст. Жураковскаго — и они предошли въ секціямъ анкеты, зложенімъ зъ учителями на рівні учительской, тернопольской школи, а такожъ зъ околовці. Секції ті збиралися разомъ кожда особно, а три разы на сесію об'єданія. Праця була сама собою досить поганою, але секції вивязалися зъ неї дуже добре і удостоилися призначення.

Кромъ переведенныхъ дискусій про-
працями були ще и інші. П. Ол. Барік
выкладавъ о важности створишення ци-
ніківъ звотрійскихъ, котре обергасши
капиталами, а тысячъ роздає на підтримку
нимъ членамъ, потребуючимъ єї. Вигодо-
яко дуже на часъ, не досыть привести до-
вѣдомости, але учитель повиненъ покори-
нимъ, бо то одне средство больше доказанія
П. Влад. Сатке выкладавъ о науцѣ піс-
на підготовтвъ надбсланыхъ четырехъ піс-
Ніжала зъ Вѣнця, превозважаючихъ піс-

Ноизла зъ вѣдня, представляемъши
року. Самъ выкладъ бувъ добрый, али
для нашихъ школъ цѣлкомъ неотвѣтній; и
бы не що иное, то самъ отрой и груко
сѣбъ на тыхъ образахъ суть не наш. Да
треба своего краевого, чтобы датанъ сѧ
що образъ представляе. — Окромъ таго
дѣвъ були ще отчиты, а то паны Дим.
учительки зъ Грымалова, зъ географіи
хля, учителя семинарія, о окленѣ композиції.
Сей отчигъ бувъ зробленый яко проба
що мавъ бы умѣститися въ новихъ членіяхъ.

Изъ переведеныхъ на той конференції праць можна одну важну об'єднано-педагогично-дидактичну зробити уважною, що на той конференції цікаво вивчено языкъ рускій, языкъ перво-родности. Се тымъ больше несомненно,бо школы въ Тернопольщизъ важно съ языкомъ руокиъ, яко винесли въ днѣ отъкрытія учительство школы

ся оповѣданія одного Руслана-учителя, сына ощеника нашего изъ Сгрыжскихъ сторонъ, учитель не только стоять подъ надзоромъ двора, але подъ докладомъ плебаніи. Неразъ коли обѣ „гіерархіи“ въ селѣ посварятся, то учитель, ожачи двоемъ противникамъ, подыблеся мѣжъ коломъ а молотомъ, а дуже чаото коли инспекторъ въ часѣ сварнѣ тыхъ двохъ противниковъ зъдо села на обзорини школы, запытася пересвѧщенника а потому двора, „съzadowolony z искусціемъ?“ — то все то скропится на учителя.

Мене дуже давуе, що до сего часу не знушлася бодай горсточка здорово-мыслячої інтенгентії мѣжъ польскою суспільностею, котра звернула свою увагу на ту ю шуту, необроблену, та старалася бодай троха о просвѣту світу. Тіи грошъ, що у насъ безхосено виуть на интернаты псевдо-русскій, на „Macierz ta „Кошка голпісце“, могли-бы отатися велики добродѣйствомъ для люду мазурскогого, а більше, що не має найменчого погляду та поняття свое автономичне становище въ державѣ, але гбрше обрабляє свою землю, якъ нашъ селянинъ. А що върта тая суспільність, котрої голода основа, т. е. простий людъ, тая робуча мнозначуща сила, не есть нѣчимъ інчимъ, якъ токо мертвымъ інвентаремъ? Надъ тымъ годинѣ бы заставити глубше тымъ бодай здорово-слячимъ Полякамъ, котрій бажають якоюсь лѣпдолѣ своему людови, свой отчинѣ, та котрій для личного хосна та интересу служать сир

свого народу.

зовокій, пар. въ Перемышлянахъ; Сильв. Богочевський, завѣд. въ Манасії; Ероль Кницакевич, сотрудникъ въ Могильниці.

Уведомленіе бѣзъ конкурса. испытуя одержавъ о. Лука Птицникъ, кан. въ Стремильчу.

Отпустку для поратованія здоровья одержали оо.: Авт. Бобиевъ, пар. въ Студѣнцѣ, на мѣсяцъ, и Дан. Крука, пар. въ Подбрѣцахъ на 6 недѣль.

Вѣсти зъ Епархії Перемышльской.

Канон. институцію на пар. Лашки мурованій, дек. старо-сольського, одержавъ о. Иларіонъ Туна въ Замѣхова, а завѣдатель Лашки мур., о. Северинъ Коростенський, переміщений на вѣдомство до Замѣхова, дек. порохницкого.

Отпустку для поратованія здоровья одержали оо.: Іоаннъ Венгриновичъ въ Далекого на 5 недѣль; Вакт. Киверовичъ въ Жапалова на мѣсяцъ; Іосифъ Гладишовскій въ Дромомышля на 6 недѣль.

Вѣсти зъ Епархії Станиславовскій.

Канон. институцію на Григорівъ, дек. бузацкого, одержавъ о. Ярославъ Бачинський.

ПОСМЕРТНІ ВѢСТИ.

Антонина зъ Блоньскихъ Головацка, жена на чальника повѣтового суду въ Нижанковичахъ, упокоила ся д. 9 л. червня о. р. Вѣчна її память.

НАУКА, ШИТКА И ЛІТЕРАТУРА.

„Кирилъ и Методій“, письмо місячне для народу. Письма сего вийшли вже 4 і 5 число за цѣтень і май і мѣсяць въ обѣ: Жить св. Кирила і Методія, III. — Палеотиза III. — Господу Боже поможа, а ти небоже не лежи. — О слуханіи Слова Божого. — Мудра речень Франкліна. — Місіонери. — Демократія. — Огвага і притомність. — Пренумерата сего місячного письма коштує рѣбно 2 зл., піврѣбно 1 зл. Пренумерата пріймає Адміністрація въ Ярославії ч. 23.

„Quodlibet“ хоръ мужескій изъ народныхъ українськихъ пісень склавъ Микола Лисенський. Підъ такими заголовкомъ вийшовъ VII випускъ „Бібліотеки музикальної“ і коштує 30 кр.

НАДОСЛАНЕ.

За колька крейцарій що день можна основно прочитати свое тѣло і заполати тимъ способомъ цѣлому ряду хорбѣ, котрій викликує разетрій органівъ бужливихъ (запбр., недуги жодука, печікі і живчи, гемороїди, напбр. крові, бракт. аспепту и т. д.). Ми думамо уживаніе шляпничарськихъ пигулокъ аптекаря Р. Брандта, можна достати въ коробкахъ по 75 кр. въ аптекахъ. Треба лише добре уважати, щоби кожда коробка мала за етикету білый хрестъ на червоному полі и підпись Р. Брандта.

Звертаємо увагу на оголошеніе Л. Чиньского въ Ярославії о его знаменитомъ „Медбникову гигієническому“, певімъ средствѣ усвоючому всія хороби и недуги организму таємної. Нирбръ сей можемо кожному на вісновісті відоміше поручити и треба бажати, щоби знаходився въ кождомъ дому.

РОДИЧЪ

желаючі мати на чась вакацій учителя для дѣтей школъ людовихъ, можуть одержати его зъ помѣжъ учениковъ семинаріи учителькою у Львовѣ. Удаватися въ обѣ справѣ можна до о. Стефановича, катихита (улица Руска ч. 3), найдальше до конця червня, подаючи заразомъ обовязки того учителя и високоботь его пілати, и приносячи пару гульденовъ на дорогу. 1—3

Ц. И. управ. галиц. анційний

БАНКЪ ГІПОТЕЧНЫЙ

продаже по курсѣ дневнѣмъ

5% Листы Гіпотечній

1678 24—? якъ такожъ

5% Преміованій листы Гіпотечній

Порученія зъ провинції виконує отворотно поштою безъ провизії.

Аптека РУКЕРА во Львовѣ

поручас 1653 164—?

Специальности и универсальний средства, французской и иной, якъ черезъ пошту и черезъ французской и иной фирмъ оповѣщуваній.

ЗВЕРТАСМО УВАГУ

попражанію И. Т. Публики на нашъ богато заосмотрѣнны складъ практическихъ и люксусовыхъ товарівъ галантійныхъ. Услуга скора при низкихъ але сташихъ цѣнахъ. Замовленія зъ провинції виконуються отворотно поштою. Закупленій у насъ товары вимѣнно съ найбѣльшою охотою. 4—5 1684

Késmarky & Illés

Magasin au bon Marché.

Львовъ, ул. Театральна ч. 1—2.

„Народна Торговля“

у Львовѣ (Народный домъ), Станиславовѣ, Перемышли, Тернополі, Дрогобычи въ Коломий

поручас до висылки зъ своихъ богато и въ добрий товаръ заосмотреныхъ складовъ:

Вино въ барилкахъ 4-литровыхъ по 80, 100 кр за литру; такожъ дешевше по 70, 60 и 50 кр. (барилка зачисляється 50 кр.). Въ флягахъ бѣль 50 кр. почавши за фляжку и висце.

Мѣдъ питній славо звѣбітного виробу, фляшка по 50 и 80 кр.; литра по 60 и 100 кр.: $\frac{1}{2}$ фляшки 45 кр.

Кава въ самихъ добрихъ родахъ въ тонкихъ мішошкахъ 5-килевыхъ франко по 6.70, 7.60, 8.50, 9.20, 9.80 и 10.40 зл.

Чай правдивий караваний въ оригиналъвыхъ пачкахъ „Народной Торговля“ $\frac{1}{2}$ фунта по 60, 70, 80, 90, 100, 125 и 150 кр.; $\frac{1}{2}$ фунта за половину височеної цѣни.

Чай-вісцьки за 1 фунтъ 120, 140 и 165 кр.

Оцѣть найбѣльша есепсії по 120 кр. за 1 литру. (На одну литру даде 30 літрівъ води і млеко, щоби достати ощущеніе звѣбітного, пріємного і сильного.)

Свѣтло звѣчайне просто въ фабрики въ скринкахъ почавши бѣль 30 кілограмъ, I. по 94 зл. II. за 100 кілограмъ, окрімъ транспорту. За свѣтло въ фабрики „Apollo“ по 100 зл. за 100 кілограмъ, окрімъ транспорту.

Віскъ чистий по 1 зл. 60 кр. за кильограмъ.

Свѣтло съ витискаными і крапивными оздамами різнихъ величинъ, почавши бѣль 3-футовыхъ до мішошокъ шѣстокъ по 180 до 250 кр. бѣль одного фунта.

Горѣвки різного рода. Сливки угорець, повишила, горѣхі волоські і туменські, мігдалі, розинки, фіги, дактиль, аранчины, сардини россійский і т. д.

Косы и серпи.

Косы 7-ручкові волоські по 36 кр.; $\frac{1}{2}$ ручкові довши по 40 кр.; 7-ручкові волоські бракований по 25 кр. за штуку.

Серпи по 30 кр. за штуку.

Зарядъ „Народной Торговля“.

ТОВАРИСТВО „ПРОСВѢТА“

при зближаючихъ ся испытакъ въ школахъ народныхъ подає до вѣдомости Свѣтла. Радъ школъ въсіхъ, Воч. священиківъ, катехізъ, учителівъ і родичвъ, що книжки накладуть таємної таємної, пріємної і високоботь, можна набути въ канцелярії товариства при ул. Скарбковській ч. 2 по слѣдуючої цѣнѣ:

Ластівка	20 кр.
Добре роби, добре буде	17 кр.
Розказы про сяяни природы	20 кр.
Оповѣданія о житіи св. Бориса і Глѣба	20 кр.
Повѣстки для дѣтей	25 кр.
Сестра	15 кр.
Байки	22 кр.
У пропасти дорога ховзка	28 кр.
Зоря	22 кр.
Історія Руси ч. II	23 кр.
Історія Руси ч. III	28 кр.
Звѣрата шкодай и пожиточній	42 кр.
Паша, душа въ господарствѣ	35 кр.
О користномъ ужитіи неужитківъ	22 кр.
Де що про здоровье	20 кр.
Житіе св. Кирила і Методія	22 кр.
Ленъ и коноплі	24 кр.
Рогата худоба	45 кр.
Про живоплоти и лѣси	20 кр.
Кривоприсяга	22 кр.
Веніамінъ Франклінъ	16 кр.
Молитвенникъ народный (въ звѣчайної оправѣ)	20 кр.

въ лучшої оправѣ:

а) хребетъ похотовий і золоченій хрестъ въпереду . . . . . 25 кр.

Всікі замовленія висловлюють ся скоро і точно.

ОПОВѢЩЕНЬЕ.

Понеже знаю, що Высокоповажаній отцѣ духовий уряджують при церквахъ хоры,proto поручаю мою

ФАБРИКУ ГАРМОНІЮМЪ (або ФІСГАРМОНІЮМЪ) до учена спѣву.

Высокоповажаній п. проф. Н. Вахнянинъ купивъ до рускога гімназії у Львовѣ інструментъ мого виробу и може дати Высокоповажаніймъ Отцямъ духовнимъ о тѣмъ дуже пожиточній інструментъ наилѣпшу інформацію.

Цѣна тихъ інструментівъ бѣль 70 зл. а. в. і висше.

Дає такожъ на рати.

1661 99—?

Съ поважаніемъ

ІОАНЪ СЛИВИНСКІЙ,
властитель первой въ Галичинѣ фабрики органівъ і гармоніюмъ у Львовѣ, ул. Хорушина ч. 9.

Медицинський мыла

MAX FANTA

Einhorn - Apotheke

P R A G.

Выпробованій и порученій лѣкарями.

Фанты мыло інхітолеве, противъ червоности лица, исса бургундскаго (Rosacea Acne), свербічнихъ лишаївъ; цѣна 75 кр.

Фанты іспалітанске мыло (мыло рутутеве) противъ сифілісу и пасожитобъ $\frac{1}{4}$ штуки 25 кр., 1 штука 90 кр.— Фанты мыло гостіве и ревматичне виспробовано и скорої силы. Цѣна 1 зл.

Мыло въ мази противъ корости, луски, потиціючихъ ногъ и т. д. 35 кр.— Мыло мацево-глицеринове, лекше, для дамъ и дѣтей. 35 кр.— Мыло карболове, десинефікціе 35 кр.— Мыло сѣркове противъ угроївъ, веснянокъ и нашкібріючихъ висыпокъ, 35 кр.— Мыло жовткове противъ лусокъ на головѣ и на пільпніє наскрбка, 35 кр.— Мыло жовчеве на волоссе, 35 кр.— Мыло въ аѣля оживляюче систему первовий, 35 кр.— Мыло глицеринове, найбѣльше мыло тоалетове 25 кр.— Мыло бензое на посѣданіе шкобри 40 кр.— Мыло вазелинове цѣна 40 кр. пріятие до щоденного ужитку.— Мыло мацево-сѣркове противъ упорніхъ недугъ шкобри, цѣна 40 кр.— Мыло бораксове противъ нечистоти наскрбка, веснянокъ, оступовъ, цѣна 35 кр.— Мыло камфорове на отмороженіе, посѣданіе руки и т. д., цѣна 35 кр.— Мыло нафтолове противъ всякого рода недугъ шкобри, цѣна 50 кр.

Можна достати въ всѣхъ аптекахъ у Львовѣ: въ аптакії д-ра Кароля Миколяша и апт. Зигм. Рукера; въ Борщевѣ: апт. М. Немческого: въ Долинѣ: апт. І. М. Фрауфельтера; въ Яслії: апт. Ромуальда Паліха; въ Краковѣ: апт. Е. Штокара, Е. Радера, Ф. Гравеского, Іос. Франчичного и въ апт. Конст. Вишневскаго: въ Краковѣ: апт. А. Сѣдлецкого; въ Рищевѣ: апт. А. Карпинського: въ Солотвино: апт. І. Годоля; въ Старобѣль Сачи: апт. А. Карпинського; въ Тарновѣ: апт. І. Рейда; въ Войничу: